

РОЗДІЛ 8 ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

УДК 336.748.12:33.014.2

Ганусик Ю. Б.

Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОЦИКЛІЧНОЇ СТРАТЕГІЇ АНТИІНФЛЯЦІЙНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Запропоновано авторське визначення поняття антиінфляційної стратегії та проциклічної стратегії антиінфляційного регулювання. Конкретизовано особливості формування проциклічної стратегії антиінфляційного регулювання в Україні та визначено напрямки, які вона повинна містити. Встановлено суб'єкти, яким має належати першочергова роль у процесі розробки механізму створення проциклічної стратегії антиінфляційного регулювання. Обґрунтовано поетапність механізму формування проциклічної стратегії антиінфляційного регулювання та окреслено характерні риси кожного етапу.

Ключові слова: інфляція, проциклічність, стратегія, антиінфляційне регулювання, проциклічна стратегія, монетарна політика, бюджетна політика, антиінфляційна політика.

Постановка проблеми. Уже досить тривалий час на теоретичному та прикладному рівні в Україні науковці-теоретики та спеціалісти-практики намагаються розробити ефективну антиінфляційну політику. Регулювання процесів інфляції нині набуває особливої актуальності, оскільки кризові явища, характерні для вітчизняної економіки у 2008-2009 рр., сьогодні повторюються, але їх дія на ринкові процеси є ще більш руйнівною, тому що посилюється політичною нестабільністю та воєнними конфліктами на Сході України. Без перебільшення можна сказати, що такі умови господарювання та життя, які склались в Україні у 2014 – на початку 2015 р., не були притаманними нашій державі з моменту здобуття нею незалежності, а тому чіткого механізму дій для подолання негативних економічних наслідків від згаданих чинників на державному рівні допоки що запропоновано не було. Інфляція, як складна соціальна, фінансова, економічна проблема потребує особливої уваги та контролю з боку державних органів влади. Саме тому питання розробки ефективної стратегії антиінфляційного регулювання є досить актуальним. Оскільки інфляційні процеси розвиваються у тісному зв'язку зі зміною фаз економічного циклу, управління ними також повинно враховувати явище циклічності. І тому не буде зайвою спроба формування проциклічної стратегії антиінфляційного регулювання, особливо враховуючи неспроможність державних структур контролювати нині інфляційні коливання за допомогою традиційних прийомів та механізмів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій та виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Усвідомлення впливу циклічності економіки на динаміку ряду важливих показників її стану, зокрема й рівня інфляції, породжує безліч можливостей для розробки стратегій антиінфляційного регулювання. Інфляція є циклічною, у зв'язку з чим на стадії підйому вона супроводжує довгострокове економічне зростання, виконуючи тим самим позитивну функцію. І навпаки, на стадії спаду вона негативно впливає на економічне зростання [1, с. 23]. Безумовно, на кожній стадії економічного циклу необхідним є застосування особливого, спеціально підбраного комплексу інструментів контролю за рівнем інфляції та засо-

бів досягнення її оптимальних значень, оскільки універсальний механізм управління інфляційними процесами, що не враховуватиме фазу економічного циклу та характеристики, притаманні їй, може не лише не дозволити досягти бажаного результату, а і призвести до сповільнення або зупинки економічного розвитку, стагнації чи її посилення тощо. Під час розробки антиінфляційної політики варто не забувати про те, що бажане зниження одних показників, як-то рівень інфляції чи безробіття, може призвести до погіршення стану інших економічних індикаторів. Крім того, параметри різних економічних показників демонструють неоднакову динаміку під час кожної стадії економічного циклу, що пов'язано з їх специфічними рисами. Залежно від поведінки економічних величин на різних фазах циклу виділяють показники: проциклічні, які збільшуються у фазі підйому і знижуються у фазі спаду; контрциклічні, які збільшуються у фазі спаду і знижуються у фазі підйому; ациклічні, які не мають циклічного характеру і величина яких не пов'язана з фазами циклу. Рівень інфляції змінюється проциклічно, але з деяким тимчасовим лагом, тобто затримкою. Він збільшується в період фази поживлення, досягає максимуму разом з піком економічного циклу (у фазі підйому), потім падає у період депресії і кризи. Отже, це індикатор, що дещо випереджає фази економічного циклу. Важливою науковою проблемою є формування такої стратегії державного регулювання економіки загалом, та інфляції зокрема, яка б дозволяла як мінімум балансувати зміни параметрів проциклічних і контрциклічних показників у напрямку позитивної динаміки їх зміни, а як максимум – дозволяла і тим, і іншим досягати максимальних позитивних значень. Усвідомлюючи, що нині економіка України перебуває у фазі спаду і характеризується ознаками настання глибокої кризи, необхідним є формування проциклічної стратегії антиінфляційного регулювання, оскільки вона дозволить знизити рівень інфляції до прийняттого для сучасної економіки рівня. Однак сьогодні відсутнє наукове підґрунтя для побудови стратегії такого типу.

Наукові підходи до здійснення антиінфляційного регулювання можна віднайти у роботах вчених, таких як В.С. Бойко [2], В.М. Варгас [3; 4],

А.П. Гачек [5], І.С. Кляшов [6], О.В. Половцев [7], М.В. Поплавський [8], Ю. Харазішвілі, О. Заріцький, В. Заводник [9]. Однак тематика формування проциклічної стратегії антиінфляційного регулювання, яка могла б бути ефективним інструментом зниження рівня інфляції у сучасних економічних умовах допоки що не розглядалась вітчизняними дослідниками. Основною причиною цього вважаємо дещо негативне наукове «забарвлення» терміну проциклічності. Як зазначає Г. Фетісов, необхідно повністю усунути проциклічність систем регулювання фінансових ринків і економіки в цілому. Регулятори не повинні сприяти «надуванню бульбашок». Навпаки, вони повинні обмежувати кредитно-бюджетну експансію при перегріві економіки. Водночас у кризовій фазі монетарна політика повинна бути менш жорсткою, ніж при перегріві економіки [10]. Т. Цвігун наголошує на тому, що проциклічна політика країни (наприклад експансіоністська в період кон'юнктурного зростання та рестрикціоністська під час спадів) призводить до доларизації зовнішнього боргу, оскільки внутрішні кредитні ресурси обмежені, а зовнішні здебільшого деноміновані у твердих валютах [11, с. 149]. Однак при продуманому плануванні та застосуванні підходу, при якому будуть використані риси проциклічності, такі як скорочення показників на фазі спаду економіки (негативних для економіки показників), що, безперечно, є характерним для сучасних умов господарювання в Україні, розробка проциклічної стратегії антиінфляційного регулювання може виявитись ефективною.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є дослідження проблем формування проциклічної стратегії антиінфляційного регулювання.

Виклад основного матеріалу. Формування будь-якої стратегії варто розпочинати з усвідомлення сутності та якісних ознак цього поняття. В.С. Марцин зазначає, що антиінфляційна стратегія об'єднує цілі й методи тривалого характеру, тоді як антиінфляційна тактика вміщує напрямки регуляторної дії, чекати результатів від яких можна у межах порівняно невеликого відрізка часу [12, с. 29]. Ефективна антиінфляційна стратегія має бути побудована так, щоб звести до мінімуму вплив на національну економіку зовнішніх інфляційних імпульсів [12, с. 34]. У контексті нашого дослідження під антиінфляційною стратегією пропонуємо розуміти довгостроковий, недеталізований план дій уряду держави, виконання пунктів якого дозволить через тривалий час досягнути оптимальних параметрів інфляції у економічній системі. Тому проциклічною стратегією антиінфляційного регулювання доцільно вважати довгостроковий план регуляторних дій уряду країни, диверсифікованих відповідно до конкретної фази економічного циклу, реалізація яких дозволить через тривалий період часу досягнути оптимальних показників інфляції за рахунок управління проциклічними параметрами економічної системи.

Сучасний кризовий стан економіки України багато в чому пояснюється дією на її динаміку саме проциклічних факторів. Першим проциклічним фактором стали підвищені темпи інфляції, тому на боротьбу з нею і пропонується спрямувати увагу насамперед регуляторних органів. Другим проциклічним фактором стало зникнення валютного ризику у процесі того, як придбання валюти через її відсутність у ряді випадків стало неможливим. Третім проциклічним фактором стала надмірна реакція ринків на брак ліквідності та відтік капіталів. При перших ознаках фінансової нестабіль-

ності інвестори почали масово виводити кошти з країни, що призвело до девальвації і банкрутств [13, с. 105].

Традиційні стратегії регулювання інфляції містять сукупність заходів, таких як гасіння інфляційних очікувань, довгострокова грошова політика, зміцнення ринкового механізму, сильний уряд, довіра народу, скорочення державних витрат, жорсткий ліміт на емісію, соціальні програми в межах бюджету, жорстка податкова і кредитна політика. Зазначені напрямки деталізуються і уточнюються у тактичних діях: збільшенні пропозиції без адекватного зростання попиту, підтримці державою ступеня товарності суб'єктів господарювання, розумно організованої приватизації, масовому імпорту та продажу стратегічних запасів, зниженні поточного попиту без адекватного падіння пропозиції, підвищення норми заощаджень зі зменшенням рівня їх ліквідності, акціонуванні підприємств і продажів акцій населенню, заморожуванні великих вкладів до запитання. Антиінфляційна тактика має знизити гостроту соціальних наслідків зростання цін, «збити температуру» кризової економіки.

В основу проциклічної стратегії антиінфляційного регулювання повинно бути покладено жорстке управління банківським сектором, адже саме на банківському ринку відбувається рух грошової маси, збільшення якої породжує інфляційні тенденції. «Проциклічна динаміка грошово-кредитної маси і ставок позичкового відсотка добре відома, – вважає професор Гарвардського університету Б. Фрідмен, – так само як тенденція грошово-кредитної маси випереджати реальне економічне зростання у поворотних точках ділових циклів» [14, с. 396]. Під час глобальної фінансово-економічної кризи скорочення обсягів кредитування було однією з головних причин зниження економічного зростання як у розвинених, так і в країнах, що розвиваються, зокрема і в Україні. Тому з початком кризи одним з найважливіших завдань економічної політики є зниження проциклічності банків. Проциклічність банків – це їх здатність підсилювати зростання і падіння в ділових циклах через надлишкову пропозицію і надмірне скорочення кредиту в періоди фінансового достатку та фінансової кризи відповідно. Механізм реалізації проциклічності у банківському секторі наступний. В умовах макроекономічної стабільності, коли процентні ставки досить низькі, банки починають приймати на себе більше кредитних ризиків, послаблюючи при цьому контроль над кредитоспроможністю позичальників. Справа в тому, що невисокі процентні ставки на тлі оптимістичних очікувань економічних агентів позитивно впливають на оцінки доходів і грошових потоків, які банки зазвичай використовують у стандартних моделях з управління ризиками при визначенні надійності кредитотримувачів [15].

Компонентом антиінфляційної стратегії традиційно є довгострокова грошова політика. Метою останньої є регулювання приросту грошової маси, а методами – введення жорстких лімітів на щорічні прирости грошової маси. Для регулювання банківського сектору з метою зниження рівня інфляції може застосовуватись проциклічна грошово-кредитна політика. Проциклічна грошово-кредитна політика (procyclical monetary policy) – заходи грошово-кредитної політики, які підсилюють коливання економічних змінних (наприклад реального доходу) і тим самим підвищують їх мінливість. Існує думка про те, що в ці-

лому необхідно підтримувати наміри державних органів влади щодо зменшення «проциклічності» грошово-кредитної політики – зниження додаткового впливу поведінки фінансових інститутів на хід економічного циклу. Однак не варто забувати, що проциклічна стратегія має на меті досягнення зниження економічних показників на фазі спаду економічного циклу, тобто може дати змогу скоротити рівень інфляції в сучасних умовах господарювання, що характеризують кризовий стан економіки. У банківському секторі в цьому сенсі необхідно передбачити узгоджені дії регуляторів щодо стримування спекулятивних угод і операцій на фінансовому ринку на різних етапах економічного циклу. Особливої уваги потребують так звані короткі продажі, інші незабезпечені та маржинальні угоди. При цьому слід, враховуючи специфіку різних фінансових ринків, шукати найбільш оптимальні співвідношення власних і залучених коштів при здійсненні операцій з фінансовими інструментами [16].

Негативним проявом проциклічності у банківській системі сприяє імплементація умов «Базель II», які, на думку багатьох фахівців, підсилюють проциклічність. Це пов'язано в основному з тим, що ці правила дозволяють встановлювати вимоги, що стосуються величини капіталу, на основі поточних та історичних ринкових цін і випадків дефолтів, які, у свою чергу, самі мають циклічний характер. Це призводить до того, що в умовах сприятливої кон'юнктури вимоги до капіталу скорочуються, в умовах спаду – підвищуються. Але в ідеалі вимоги до капіталу повинні заохочувати саме зворотний процес – нарощування капіталу в роки фінансової стабільності, що сприятиме створенню більш потужного буфера до моменту настання спаду [17, с. 493]. Цей факт необхідно враховувати при розробці механізму формування проциклічної стратегії антиінфляційного регулювання.

Ще одним блоком проциклічної антиінфляційної стратегії є захист національної економіки від зовнішніх інфляційних впливів (політика обмеження імпорту інфляції). Основними методами вирішення цих стратегічних завдань є методи регулювання платіжного балансу, а також регулювання валютного курсу. Тому другим напрямком проциклічної стратегії антиінфляційного регулювання повинна стати оптимізація структури платіжного балансу держави. Д.В. Гордєєва зазначає, що вплив платіжного балансу на економіку країни має виразний проциклічний характер, що викликає проциклічність макроекономічної політики та обмежує її антициклічні можливості. В основному вплив платіжного балансу виявляється через проциклічність потоків капіталу, що впливають у тому ж напрямі на обмінний курс, відсоткові ставки, внутрішні кредити, ціни на активи, що й тисне на рішення стосовно заощаджень та інвестицій. Волатильність фінансового рахунку платіжного балансу є одним з основних джерел реальної макроекономічної нестабільності [18] та фактором, що посилює інфляційні процеси.

Третім найважливішим компонентом проциклічної антиінфляційної стратегії є бюджетна політика. Основною її метою служить прийняття і виконання збалансованого, бездефіцитного бюджету. Методи скорочення бюджетного дефіциту з перспективою його повної ліквідації знову ж двоякі. По-перше, збільшення доходів бюджету. По-друге, зменшення витрат держави. Під час формування проциклічної стратегії антиінфля-

ційного регулювання необхідно зважати на проциклічність бюджетної політики. Проциклічність бюджетної політики – це коли в часи економічного підйому держава починає витратити все більше бюджетних коштів, не зберігаючи додаткові доходи в резервних фондах, а в часи кризи – витрачає менше, що робить неможливим стимулювання розвитку чи стабілізації економіки.

В основі будь-якої антиінфляційної стратегії, зокрема й проциклічної антиінфляційної стратегії, повинен бути покладений інструментарій регулювання інфляції, формування якого традиційно може здійснюватися за двома класичними підходами. Кейнсіанський підхід основою антиінфляційної політики вважає зростання державних витрат і здешевлення кредиту. Ці заходи збільшать зростання інвестицій, пропозиції товарів і послуг, що призведе до зниження цін. Монетарна антиінфляційна політика будується на протилежних позиціях. Необхідно скоротити бюджетні витрати, підвищити облікову ставку, що зробить кредит дорожчим. Зменшення споживчого та інвестиційного попиту призведе до банкрутства неефективних суб'єктів господарювання. Збережені на ринку сильні виробники займуть ніші, що звільнилися, і тоді уряд повинен буде стимулювати їх діяльність скороченням податкових ставок. Це призведе до зростання інвестицій, пропозиції товарів і послуг та сприятиме зниженню цін. Описані заходи універсальні, проте в кожній окремій країні існують специфічні, тільки їй притаманні, особливості розвитку економіки, безробіття, інфляції. Уряди цих країн повинні враховувати їх при здійсненні макроекономічної політики. Теж саме можна рекомендувати і для України.

Важливе значення у процесі формування ефективною проциклічної стратегії антиінфляційного регулювання повинно відводитися зменшенню інфляційних очікувань, зокрема адаптивних цінових очікувань. Це досягається двома методами: по-перше, всебічним зміцненням механізмів ринкової системи; по-друге, формуванням та реалізацією курсу на поступове викорінення некеруваної інфляції та підвищення довіри більшості населення.

Проциклічна стратегія антиінфляційного регулювання повинна будуватись із врахуванням фази економічного циклу, у якій перебуває країна. Наприклад, у період економічного спаду акцент дій уряду повинен робитися на активізацію інновацій, що дозволяють економити затрати трудових ресурсів, оскільки в період підйому відбувається нарощення обсягів капіталу, який у фазі спаду знецінюється. Отже, відбувається зниження зайнятості, зниження заробітної плати, а з ними і загального попиту, що підсилює уповільнення темпів зростання в економіці. У цьому періоді суб'єкти господарювання керуються «стратегією економії», тому зниження витрат виробництва і підвищення його ефективності є постійними цілями інновацій, спрямованими на задоволення ринкових потреб. У цьому зв'язку зазвичай ціни на товари у фазі спаду падають. Але останнім часом ситуація змінилася. Труднощі зі збутом продукції і зменшенням віддачі від капіталовкладень змушують підприємців скорочувати обсяг виробництва і підвищувати ціни, що призводить до стагфляції.

Поєднання низьких темпів зростання і рівня зайнятості з високою інфляцією нині в Україні призводить до різкого скорочення споживання, тим самим поглиблюючи економічний спад. Тому

на цьому етапі уряду і монетарним органам влади необхідно в рамках проциклічної стратегії здійснювати обмежувальну бюджетну і монетарну політику, яка передбачає максимальне скорочення державних витрат, суворий контроль над грошовою масою і підвищення процентної ставки при продовженні ліберальної економічної політики.

Окресливши напрямки проциклічної стратегії антиінфляційного регулювання, необхідно конкретизувати механізм побудови такої стратегії. Спочатку варто визначити, хто має стати суб'єктом, розробником стратегії. Вважаємо, що долучатись до цього процесу повинні усі державні структури, дії яких можуть тим чи іншим чином вплинути на рівень інфляції у країні. Особливу роль необхідно відвести Національному банку України та Уряду України, оскільки саме вони формують держав-

ну фінансову політику, в рамках якої розробляються напрямки антиінфляційного регулювання. Крім названих органів влади, суттєвий вплив на інфляційні процеси чинять Державна фіскальна служба, Антимонопольний комітет, Державна служба статистики. Остання за шляхом публікації наявних у її розпорядженні даних та іншими способами розповсюдження інформації впливає на інфляційні очікування населення та суб'єктів господарювання, що й посилює або ж пригнічує інфляційні коливання у економіці. Антимонопольний комітет контролює рівень цін, з підвищення якого, зазвичай, і починається ріст інфляції. Державна фіскальна служба, реалізуючи податкову політику, також у деякій мірі контролює обсяги грошової маси в економіці, а також бере участь у процесі формування державного бюджету, де-

фіцит якого також є однією із причин високого рівня інфляції. Отже, координація і співпраця зазначених владних структур повинна бути обов'язковою умовою для реалізації ефективного механізму розробки проциклічної стратегії антиінфляційного регулювання. Однак біля витоків цього процесу повинні стояти Міністерство фінансів України та Національний банк України. Проциклічну стратегію антиінфляційного регулювання як документ, обов'язковий до виконання на державному рівні усіма органами, структурами та інституціями, повинен затверджувати безпосередньо президент України, а її основні положення не повинні суперечити Стратегії національної безпеки України [19] та Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» [20], і навпаки, – сприяти досягненню їх завдань та орієнтирів.

Об'єктами, на які має бути спрямована дія стратегії, передусім мають бути інфляція у всіх її формах і проявах, а також фактори фінансових ринків, банківської системи, що є причинами інфляційних коливань. Саме з метою мінімізації їх дії та оптимізації значень економічних показників у різні періоди економічного циклу з урахуванням фактору інфляції і розробляється проциклічна стратегія антиінфляційного регулювання.

Механізм формування проциклічної стратегії антиінфляційного регулювання відповідно до наданих пропозицій узагальнено на рисунку 1.

Формування проциклічної стратегії в Україні доцільно здійснювати на кількох етапах: підготовчо-

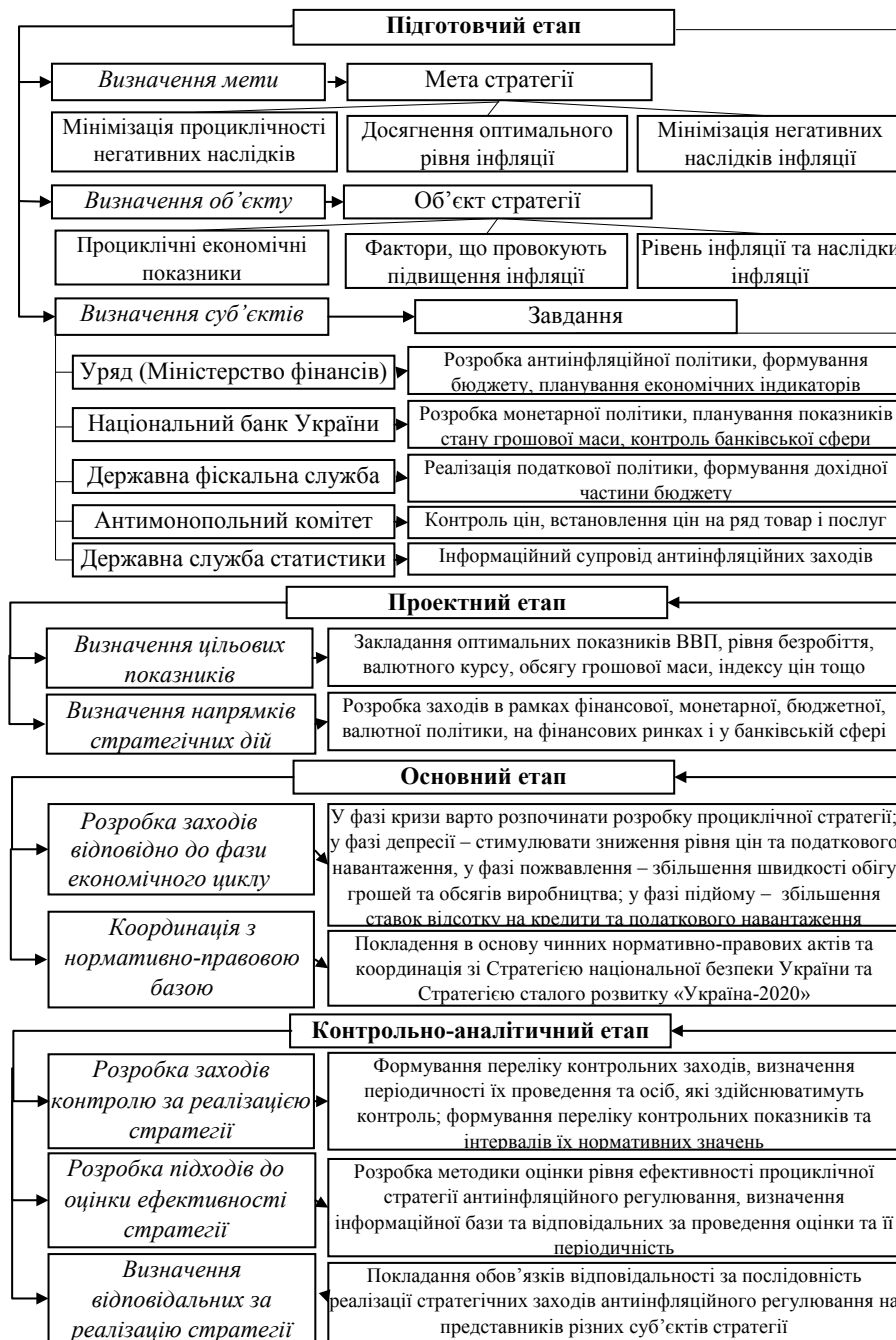


Рис. 1. Механізм формування проциклічної стратегії антиінфляційного регулювання

Джерело: складено автором на основі [11-20]

му, проектному, основному і контрольно-аналітичному.

На підготовчому етапі розробникам стратегії необхідно визначити, на якій фазі економічного циклу на певний момент часу перебуває економіка держави та встановити перелік показників, на ріст або зменшення яких з метою регулювання рівня інфляції буде направлена стратегія (нагадаємо, що проциклічні показники на стадії підйому зростають, а на стадії економічного спаду зменшуються). Крім того, визначаються конкретні відповідальні за підготовку стратегії як документи органи влади та особи, встановлюються терміни розробки та підписання стратегії.

На проектному етапі визначаються інтервали значень економічних показників, досягнення яких дозволить понизити та підтримати стан інфляції на оптимальному для економічного розвитку рівні. Встановлюються основні напрямки стратегії у різних політичних площинах (у рамках бюджетної, монетарної, валютної політики тощо) та підшуковуються джерела фінансування реалізації стратегії.

На основному етапі тестуються різні сценарії реалізації стратегії, зокрема оптимістичний, песимістичний та реалістичний. Розробляється перелік заходів, вжиття яких дозволить досягнути заданих орієнтирів та привести рівень інфляції до оптимальних для економіки параметрів. Крім того, прописується план дій у випадку, якщо у період реалізації даної стратегії економіка перейде у іншу фазу економічного циклу і необхідно буде змінити напрямку регуляторних дій.

На контрольно-аналітичному етапі розробляється механізм контролю за реалізацією стратегії, визначаються відповідальні особи та методики оцінки контрольних показників, що дозволить оцінити ефективність проциклічної стратегії антиінфляційного регулювання для стану економіки України.

Висновки і пропозиції. Проведене дослідження механізму формування проциклічної стратегії антиінфляційного регулювання для України дало змогу зробити певні висновки.

По-перше, в основу механізму формування проциклічної стратегії антиінфляційного регулювання повинно бути покладено поняття проциклічної стратегії антиінфляційного регулювання, сформоване на основі дефініції проциклічності та стратегії, і яке б враховувало характерні риси, притаманні категорії антиінфляційного регулювання. Отже, проциклічною стратегією антиінфляційно-

го регулювання доцільно вважати довгостроковий план регуляторних дій уряду країни, диверсифікованих відповідно до конкретної фази економічного циклу, реалізація яких дозволить через тривалий період досягнути оптимальних показників інфляції за рахунок управління проциклічними параметрами економічної системи.

По-друге, в основу проциклічної стратегії антиінфляційного регулювання повинно бути закладено жорстке управління банківським сектором. Крім того, необхідно передбачити узгоджені дії регуляторів щодо стримування спекулятивних угод і операцій на фінансовому ринку на різних етапах економічного циклу. Ще одним блоком проциклічної антиінфляційної стратегії має бути захист національної економіки від зовнішніх інфляційних впливів (політика обмеження імпорту інфляції). Основними методами вирішення цих стратегічних завдань є методи регулювання платіжного балансу, а також регулювання валютного курсу. Третім найважливішим компонентом проциклічної антиінфляційної стратегії є бюджетна політика. Основною її метою служить прийняття і виконання збалансованого, бездефіцитного бюджету.

По-третє, в основі будь-якої антиінфляційної стратегії, зокрема і проциклічної антиінфляційної стратегії, повинен бути покладений інструментарій регулювання інфляції, формування якого традиційно може здійснюватися за двома класичними підходами: кейнсіанським або монетарним. Крім того, важливе значення у процесі формування ефективної проциклічної стратегії антиінфляційного регулювання повинно відводитися зменшенню інфляційних очікувань, зокрема, адаптивних очікувань.

По-четверте, автором запропоновано сучасний механізм формування проциклічної стратегії антиінфляційного регулювання, який містить важливі елементи, такі як визначення мети антиінфляційного регулювання на сучасному етапі розвитку економіки України; перелік суб'єктів з числа органів державної влади, представників яких доцільно долучити до процесу формування проциклічної стратегії антиінфляційного регулювання задля досягнення найвищого рівня її ефективності; етапи розробки стратегії та напрямки і інструменти, використання яких дозволить реалізувати проциклічну стратегію антиінфляційного регулювання на будь-якому етапі економічного циклу із досягненням найкращого результату для вітчизняної економічної системи.

Список літератури:

1. Протасов А.Ю. Инфляционные процессы в современной экономике: природа и циклическая динамика: дис. ... канд. экон. наук / А.Ю. Протасов. – СПб., 2000. – 160 с.
2. Бойко В.С. Інструменти державного регулювання і антиінфляційної політики / В.С. Бойко // Потенціал економічного розвитку в контексті європейської інтеграції: зб. наукових праць з актуальних проблем економічних наук. – Дніпропетровськ: Видавничий дім «Гельветика», 2013. – С. 16-21.
3. Варгас В.М. Державне регулювання інфляційних процесів в Україні у період економічної кризи / В.М. Варгас // Проблеми та перспективи розвитку регіональної ринкової конференції: матер. наук.-практ. конф. (м. Кременчук, 9-11 квіт. 2009 р.). – Кременчук: [б.в.], 2009. – С. 187-189.
4. Варгас В.М. Підвищення ефективності антиінфляційного регулювання в Україні / В.М. Варгас // Науковий вісник національного лісотехнічного університету України: зб. наук.-тех. пр. – Вип. 21.15. – Львів: НЛТУ України, 2011. – С. 173-181.
5. Гачек А.П. Синтезація антиінфляційної політики в Україні / А.П. Гачек // Управління розвитком. – 2014. – № 4. – С. 141-142.
6. Кляшов І.С. Аспекти антиінфляційної політики України / І.С. Кляшов // Управління розвитком. – 2013. – № 19. – С. 86-90.
7. Половцев О.В. Оптимальне управління процесом інфляції на державному рівні / О.В. Половцев // Публічне управління: теорія та практика. – 2013. – Вип. 3. – С. 137-147.
8. Поплавський М.В. Динаміка регулювання інфляційних процесів на сучасному етапі розвитку економіки України / М.В. Поплавський // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. Серія «Економіка». – 2013. – Вип. 13. – С. 39-47.

9. Харазішвілі Ю. Інфляція, фактори впливу та інструменти регулювання / Ю. Харазішвілі, О. Заріцький, В. Заводник // Вісник НБУ. – 2003. – № 9. – С. 12.
10. Фетисов Г. Уроки мирового кризиса и новые подходы к макроэкономическому и банковско-финансовому регулированию [Электронный ресурс] / Г. Фетисов. – Режим доступа: http://www.glebfetisov.ru/lib/speeches/index.php?ELEMENT_ID=585.
11. Цвігун Т. Проциклічна валютна політика в умовах доларизації економіки України / Т. Цвігун // Галицький економічний вісник. – 2012. – № 6 (39). – С. 144-150.
12. Марцин В.С. Трансформація інфляційних процесів в умовах реорганізації економіки / В.С. Марцин // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 9 (135). – С. 25-35.
13. Буторина О.В. Причины и последствия кризиса в зоне евро / О.В. Буторина // Вопросы экономики. – 2012. – № 12. – С. 98-115.
14. Friedman, B.M. Money, Credit, and Interest Rates in the Business Cycle. In: The American Business Cycle. [pdf] Available at: <http://www.nber.org/chapters/c10028.pdf>.
15. Власенко М. Макропруденціальна політика як средство сглаживания проявлений системного риска [Электронный ресурс] / М. Власенко. – Режим доступа: <http://www.nbrb.by/bv/cont.asp?id=9878>.
16. Мехдиев Х.О. Снижениепроцикличностибанковкакнеобходимоеусловиедостиженияэкономическогороста[Электронный ресурс] / Х.О. Мехдиев. – Режим доступа: http://lomonosov-msu.ru/archive/Lomonosov_2012/1945/44380_392a.pdf.
17. Политическое измерение мировых финансовых кризисов. Феноменология, теория, устранение / В.И. Якунин, С.С. Сулакшин, В.Э. Багдасарян, Н.А. Аверкова, И.В. Богдан. – М.: Научный эксперт, 2012. – 632 с.
18. Гордеева Д.В. Роль платіжного балансу в забезпеченні переходу до стратегії зростання на основі внутрішнього попиту / Д.В. Гордеева // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2013. – Вип. 1. – С. 164-174.
19. Про Стратегію національної безпеки України: Указ Президента України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/105/2007>.
20. Про Стратегію сталого розвитку «Україна-2020»: Указ Президента України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

Ганусик Ю. Б.

Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана

**ПРОБЛЕМЫ ФОРМИРОВАНИЯ ПРОЦИКЛИЧЕСКОЙ СТРАТЕГИИ
АНТИИНФЛЯЦИОННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ****Резюме**

Предложены авторские определения понятий антиинфляционной стратегии и проциклической стратегии антиинфляционного регулирования. Конкретизированы особенности формирования проциклической стратегии антиинфляционного регулирования в Украине и определены направления, которые она должна содержать. Установлены субъекты, которым должна принадлежать первостепенная роль в процессе разработки механизма создания проциклической стратегии антиинфляционного регулирования. Обоснована поэтапность механизма формирования проциклической стратегии антиинфляционного регулирования и обозначены характерные черты каждого этапа.

Ключевые слова: инфляция, проциклическость, стратегия, антиинфляционное регулирование, проциклическая стратегия, монетарная политика, бюджетная политика, антиинфляционная политика.

Ganusyk Yu. B.

Vadym Hetman Kyiv National Economic University

**PROBLEMS OF PRO-CYCLICAL STRATEGY FORMATION
OF THE ANTI-INFLATIONARY REGULATION****Summary**

The author suggests the definition of the anti-inflationary strategy and pro-cyclical policies of the anti-inflationary regulation. Specific features of the pro-cyclical policies formation of the anti-inflationary regulation in Ukraine have been concretized and the directions that it should contain have been identified. The subjects that should perform the primary role in the process of developing a mechanism of creation a pro-cyclical strategy of anti-inflationary regulation have been defined. The phasing mechanism of the pro-cyclical policies formation of the anti-inflationary regulation has been substantiated and the characteristics of each stage have been described.

Keywords: inflation, pro-cyclicality, strategy, anti-inflationary regulation, pro-cyclical strategy, monetary policy, fiscal policy, anti-inflationary policy.